Begroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2029

10 april 2025
Status *concept*

Omgevingsdienst
West-Holland

Omgevingsdienst West-Holland

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave **2**

1 Inleiding en leeswijzer **5**

2 Programma's **7**
2.1 Algemeen 7
2.2 Programma Milieu 8
2.3 Programma Bodem 10
2.4 Programma Omgevingsadvies 11
2.5 Programma Duurzaamheid 12
2.6 Programma Bouwen 14
2.7 Programma Randvoorwaardelijke taken 15

3 Financieel kader **18**

4 Begroting Omgevingsdienst **23**
4.1 Overzicht van baten en lasten 23
4.2 Toelichting begroting 23
4.3 Meerjarenraming 26
4.4 Reserves en voorzieningen 28
4.5 Geprognoticeerde balans 29
4.6 EMU-saldo 30
4.7 Vennootschapsbelasting (VPB) 30

5 Paragrafen **32**
5.1 Weerstandsvermogen 32
5.2 Financiering 34
5.3 Bedrijfsvoering 35
5.4 Onderhoud kapitaalgoederen 38

6 Ondertekening **38**

7 Bijlagen **40**
7.1 Informatie Verbonden Partijen 40
7.2 Begroting naar taakvelden 41
7.3 Stemverhouding 2025 42

Omgevingsdienst West-Holland

1. Inleiding en leeswijzer

1 INLEIDING EN LEESWIJZER

Deze begroting en meerjarenraming is de uitwerking van de door de Omgevingsdienst West-Holland uit te voeren programma's. Voor de begroting zijn de Kadernota en de regelgeving in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) de belangrijkste uitgangspunten.

De begroting kent de volgende inhoudelijke hoofdstukken:

Hoofdstuk 2. Programma's
De begroting is inhoudelijk opgebouwd uit verschillende programma's: Milieu, Bodem, Omgevingsadvies, Duurzaamheid en Bouwen. Daarnaast kennen we Randvoorwaardelijke taken: taken die noodzakelijk uitgevoerd moeten worden voor verschillende of alle deelnemers, om de deelnemers goed te kunnen bedienen en de dienst goed te laten functioneren.

Hoofdstuk 3. Financieel kader
In het Financieel Kader beschrijven we de onderwerpen die de uitgangspunten vormen voor het opstellen van deze Begroting. Hierin zijn de nieuwe tarieven opgenomen. Ook lichten we de financierings-systematiek toe, zoals die ook in de Nota Planning en Control is opgenomen.

Hoofdstuk 4. Begroting Omgevingsdienst
De reguliere werkzaamheden en de uitvoering van de speerpunten leiden tot financiële consequenties in de begroting en in de meerjarenraming. Beide zijn opgebouwd uit taakvelden, die door het BBV zijn voorgeschreven. De verschillende posten lichten we uitgebreid toe. De uren en de bijbehorende lasten hebben we voor de verschillende deelnemers doorgerekend. Tot slot geeft dit hoofdstuk inzicht in de uitputting van reserves en de te behalen financiële resultaten.

Hoofdstuk 5. Paragrafen
De paragrafen geven op een aantal door het BBV voorgeschreven onderdelen toelichting op de beheersmatige aspecten. De paragrafen gaan over onderwerpen die van invloed zijn op de begroting en de financiële positie van de dienst. Daarbij is er aandacht voor bestuurlijke en financiële risicofactoren.

Hoofdstuk 6. Ondertekening
Dit hoofdstuk bevat de formele vaststelling van de begroting, die wordt bekrachtigd door middel van handtekeningen.

Hoofdstuk 7. Bijlagen
De bijlagen die zijn opgenomen geven informatie over de verbonden partijen, een verdeling van de baten en lasten naar de taakvelden en een overzicht van de stemverhoudingen van de deelnemers.

Omgevingsdienst West-Holland

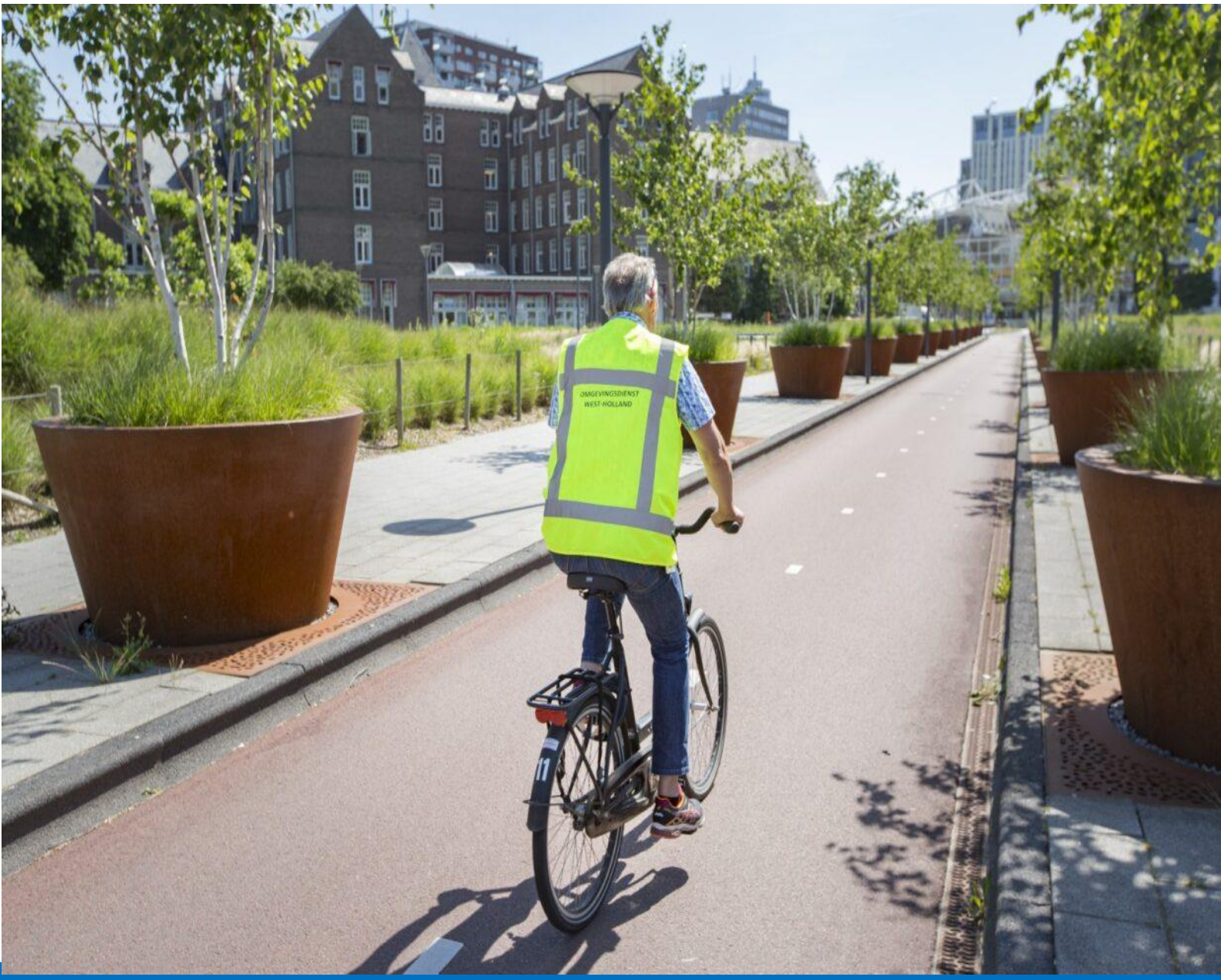

2. Programma’s

2 PROGRAMMA'S

2.1 ALGEMEEN

De Omgevingsdienst West-Holland is de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie van en voor twaalf deelnemende gemeenten en de provincie Zuid-Holland. Wij leveren een bijdrage aan het verbeteren en bewaken van de kwaliteit en veiligheid van de leefomgeving in Holland Rijnland. Om dit te bereiken voert de dienst alle wettelijke milieutaken uit voor de gemeenten Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude en voor de provincie Zuid-Holland. Daarnaast adviseren we over milieuaspecten bij ruimtelijke planvorming en is de dienst actief op het brede terrein van veiligheid, gezondheid en duurzaamheid. Hierbij gaat het om onderwerpen zoals gevaarlijke stoffen, bodem- en luchtverontreiniging, geluidhinder, natuur, omgevingsveiligheid en energie- en waterbesparing. Voor de gemeente Noordwijk en voor de provincie voert de dienst bouwtaken uit.

De begroting is inhoudelijk opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Milieu
- Bodem
- Omgevingsadvies
- Duurzaam
- Bouwen
- Randvoorwaardelijke taken

Van Nota VTH naar Nota Advies, Uitvoering & Handhaving (AUH) (Algemeen)

In 2024 hebben we gewerkt aan het opstellen van nieuw uitvoeringsbeleid, dat in 2025 nog ter besluitvorming aan het algemeen bestuur wordt voorgelegd. Dit nieuwe beleid omvat alle programma's, met uitzondering van bouwen en randvoorwaardelijke zaken. We maken hierbij de transitie van de Nota VTH (Vergunning, Toezicht & Handhaving) naar Nota Advies, Uitvoering & Handhaving (AUH). Deze naamswijziging onderstreept dat advisering als taak bijdraagt aan robuuste dienstverlening van de dienst en een belangrijk aspect is geworden van de bredere rol van Omgevingsdienst West-Holland.
Het doel van de Nota is om beleidsmakers, bedrijven en andere belanghebbenden te ondersteunen bij het naleven van milieuregelgeving en het bevorderen van duurzame methoden of werkwijzen.

2.2 PROGRAMMA MILIEU

Het programma Milieu controleert bedrijven op milieuwet- en regelgeving. Daarnaast worden meldingen getoetst en vergunningen verleend.

Toezicht bedrijven

In 2026 verwachten we dat de toezichtskwaliteit is toegenomen. De Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO) wordt strikter toegepast. Hiernaast gaan we nog meer op basis van een risicoanalyse toezicht houden. Dat betekent dat goede nalevers worden minder vaak gecontroleerd dan bedrijven die zich niet (altijd) aan de regels houden. Met een groter, jonger en robuuster team toezichthouders gaan we sneller en efficiënter werken en worden andere manieren van toezichthouden verder getest en beoordeeld.

Ondermijning

In 2026 gaan we verder met het project Ondermijning en hebben we het plan om de inspanningen verder op te schalen. Hierbij richten we ons vooral op de gemeenten Voorschoten en Leiden, die hebben aangegeven meer uren beschikbaar te willen hebben voor ondermijningscontroles. Daarnaast gaan we werken aan het verder verbeteren van de samenwerking tussen de gemeenten, het delen van *best practices* en casussen bij de ondermijningstafels. Verder zal de dienst op aanvraag hulp bieden bij het opzetten van integrale handhavingsacties.

Administratief- en ketentoezicht

We verwachten dat met het vaststellen van de samenwerkingsagenda tussen de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten in 2025 het administratief toezicht ook in 2026 verder uit zal breiden. Naast provinciale bedrijven zullen ook gemeentelijke bedrijven administratief onderzoek krijgen. Daarnaast intensiveren we ook het ketentoezicht verder om toezicht op het daadwerkelijk circulair produceren van goederen te kunnen monitoren.

Geluid

Met het van kracht worden van de Omgevingswet verviel formeel een aantal beleidskeuzes die op basis van de oude wetgeving gemaakt waren. Om een nieuw houvast te creëren is in de loop van 2024 het “afwegingskader geluid omgevingsplan” opgesteld. Dit afwegingskader vormt de basis van de (geluid)advisering die wij als dienst toepassen. Op basis van inbreng van onze deelnemers en op basis van onze eigen ervaringen zal dit kader de komende jaren aangepast en zo nodig geactualiseerd worden.

Bodemenergiesystemen

De aanleg en het gebruik van zowel open als gesloten bodemenergiesystemen wordt onder de Omgevingswet een aangewezen milieubelastende activiteit. Door de toename van woningbouwplannen in combinatie met de regionale energiestrategie verwachten we dat er meer van dit soort bodemenergiesystemen zullen komen. We zullen projectmatig meer tijd aan toezicht gaan besteden.

Kaderrichtlijn Water (KRW)

De KRW is een Europese richtlijn over de kwaliteit van het oppervlaktewater en grondwater. In 2000 hebben de landen uit de Europese Unie (EU) deze richtlijn vastgesteld. Al het water in Nederland moet in 2027 een goed leefgebied vormen voor de planten en dieren die er thuishoren. Om aan de normen van de KRW te voldoen, moeten we in Nederland nog veel werk verrichten. Binnen de provincie is een project ‘indirecte lozingen’ opgezet. In eerste instantie op initiatief van de provincie Zuid-Holland, maar dit is in samenwerking met de vijf Omgevingsdiensten breder getrokken.

Vergunningen zullen dan ook in de komende periode aangepast moeten worden. In het kader van toezicht zullen wij ook watermonsters nemen om de lozingen te controleren.

Zeer Zorgwekkende Stoffen

In 2026 blijft de Omgevingsdienst West-Holland werken aan de actualisatie en toetsing van vergunningen voor (potentiële) Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) in opdracht van de provincie. Daarnaast wordt toegezien op de uitvoering van Vermijdings- en Reductieprogramma's (VRP) bij relevante bedrijven, met als doel deze eind 2026 beoordeeld te hebben. Daarnaast kan de samenwerking tussen OmgevingsdienstNL en RIVM rondom kennisontwikkeling over ZZS leiden tot intensivering van het toezicht in 2026.

Wat mag het kosten?

Op basis van de uren en de materiele lasten in de werkplannen 2025 zijn de lasten:

Programma Milieu	Begroting 2026
Totaal uren	58.005
Uren x tarief	€ 6.763.383
Materieel budget	€ 71.000
Totaal bijdrage deelnemers	€ 6.834.383
Taakstelling 6%	-€ 410.063
Totaal bijdrage deelnemers	€ 6.424.320

2.3 PROGRAMMA BODEM

Vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn de primaire taken van het programma Bodem. Daarnaast informeren en adviseren we gemeenten en provincie vanuit onze expertise over landelijke en regionale vraagstukken.

In 2026 ligt onze focus op de nazorglocaties van bodemsanering. Daarnaast schenken we veel aandacht aan kennisontwikkeling en samenwerking in de kennisontwikkeling. Voor de kwaliteit van onze werkzaamheden richten wij ons op de gestelde kwaliteitscriteria en updates die nog zullen worden vastgesteld door het Bestuurlijk Overleg IBP-VTH. Digitalisering, waaronder het digitaal beschikbaar en inzichtelijk maken van geo-bodeminformatie, is cruciaal. Met het ordenen van informatie en het visueel inzichtelijk maken in een 4D-bodemadvies helpen wij onze opdrachtgevers inhoud te geven aan de doelstellingen die volgen uit de principes van 'water en bodem sturend'. Dit advies maakt onderdeel uit van het integraal omgevingsadvies.

Bodemregels in de omgevingsplannen van gemeenten:
In het Besluit kwaliteit leefomgeving en de omgevingsverordening staan regels waarbinnen beleidsvrijheid geldt. In 2026 stellen we beleidsadviezen (regels) op over de diverse onderwerpen waarvoor deze beleidsvrijheid geldt. Ook werken we in 2026 aan het omzetten van de regels uit de Nota bodembeheer naar regels in het omgevingsplan.

Nazca en het BRO:
De Basisregistratie Ondergrond (BRO) bevat gegevens over geologische en bodemkundige opbouw van de Nederlandse ondergrond. In de komende jaren wordt de BRO stapsgewijs voltooid. Per stap bevat de BRO steeds meer gegevens over de diepe en ondiepe ondergrond. Deze worden geordend op basis van zogeheten 'registratieobjecten'. In totaal gaat het om circa 26 registratieobjecten. De inhoud is voor een deel vastgesteld en voor een deel nog bespreekbaar. Voorbeelden van registratieobjecten zijn de grondwatermonitoringsput of het geotechnisch sondeeronderzoek.
Ander zaken die mogelijk in 2026 verder aan de orde komen:

- Gratis ter beschikking stellen van bodeminformatie.
- Data in Nazca omzetten naar de Omgevingswet.

Aandachtspunten in 2026
In 2026 zullen er naar verwachting voor regulering/vergunningen meer uren gemaakt worden voor de gemeenten en minder voor de provincie. Dit omdat op dat moment het grootste gedeelte van de vóór 2024 ingediende saneringsplannen en BUS-meldingen (Wet bodembescherming) volledig zal zijn afgerond.

Wat mag het kosten?
Op basis van de uren en de materiele lasten in de werkplannen 2025 zijn de lasten:

Programma Bodem	Begroting 2026
Totaal uren	15.617
Uren x tarief	€ 1.820.942
Materieel budget	€ 0
Totaal bijdrage deelnemers	**€ 1.820.942**
Taakstelling 6%	-€ 109.257
Totaal bijdrage deelnemers	**€ 1.711.686**

2.4 PROGRAMMA OMGEVINGSADVIES

Het programma Omgevingsadvies geeft integraal advies bij ruimtelijke vraagstukken en bouwplannen.

We anticiperen ook richting 2026 op actuele en toekomstige ontwikkelingen binnen de ruimtelijke ordening en milieu. Er zullen ook een aantal thema's relevanter gaan worden. Denk aan de problematiek rondom Schiphol (natuur, geluid, luchtkwaliteit, etc.), ontwikkelingen rondom woningbouw en de risico's bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Omgevingswet

Gemeenten hebben tot 2032 de tijd om omgevingsplannen te maken. Er is onder de Omgevingswet veel mogelijk, want gezondheid, duurzaamheid en milieu worden ook meegenomen in de omgevingsplannen. De komende periode gaan wij door met het adviseren over deze plannen. Daarin gaan we, volgens de doelstellingen van Omgevingswet, met meer partijen de samenwerking opzoeken.

Energie, ondergrond en archeologie

In de omgevingsplannen zullen belangrijke thema's zoals gezondheid, duurzaamheid en milieu worden meegenomen. Dit maakt dat er vanuit de deelnemers steeds meer behoefte is aan specialistische inzet op het gebied van energie, de ondergrond en archeologie.

Schipholadvisering

In de komende jaren blijven wij adviseren over het dossier Schiphol. Toekomstige onderwerpen hierin zijn onder andere de 'nieuwe natuurvergunning voor Schiphol', de 'balanced approach-procedure' en het vaststellen van een 'nieuw Luchthavenverkeersbesluit (LVB)'. Daarnaast is er, met name vanuit het Rijk, een aanhoudende stroom van plannen en documenten over Schiphol waar wij onze gemeenten over blijven adviseren.

Wat mag het kosten?

Op basis van de ureninschatting en de materiele lasten in de werkplannen 2025 zijn de lasten:

Programma Omgevingsadvies	Begroting 2026
Totaal uren	33.295
Uren x tarief	€ 3.882.197
Materieel budget	€ 19.000
Totaal bijdrage deelnemers	**€ 3.901.197**
Taakstelling 6%	-€ 234.072
Totaal bijdrage deelnemers	**€ 3.667.125**

2.5 PROGRAMMA DUURZAAMHEID

Het programma Duurzaamheid zorgt voor het uitwerken van de duurzaamheidsvisies van de deelnemers. Daarnaast fungeren we als kennisbank op het gebied van klimaatadaptatie en duurzaamheid.

Energietransitie en energietoezicht

De SPUCK-THE, die in 2025 gestart is, loopt in 2026 door en ook de uitgestelde EPBD III treedt naar verwachting in 2026 in werking. In 2026 verwachten we ook meer werkzaamheden rondom Netcongestie in de regio. We adviseren onze deelnemers en de ondernemers over het warmteprogramma.

Duurzame mobiliteit

Het thema duurzame mobiliteit is nieuw en gaat lopen vanaf januari 2025. De wet Werkgebonden Personenmobiliteit (WPM) verplicht organisaties met 100 of meer medewerkers om te rapporteren over het zakelijke verkeer en het woon-werkverkeer van hun medewerkers. In 2026 gaan we van start met het stimuleren van bedrijven om hun CO2 uitstoot omlaag gaan brengen.

Duurzaamheidsadvies

Onze deelnemende gemeenten zijn gestart met omgevingsplannen. Er volgt een transitieperiode tot 2030. Naast het ondersteunen van de gemeenten op het gebied van regelgeving rondom milieu komen er in 2026 ook een aantal duurzaamheidsregels bij. Denk hierbij aan regels rondom energieopslagsystemen of sloopregels circulaire economie.

Klimaatadaptatie

Om onze deelnemers te laten voldoen aan de richtlijnen uit de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie, waarin staat dat Nederland in 2050 klimaatbestendig en water robuust is, zal in 2026 veel tijd worden gestoken in het thema klimaatadaptatie. Hiervoor adviseren we op thema's als droogte en overstromingen, gaan we stresstesten opstellen en organiseren we risicodialogen met onze deelnemers. Ook intensiveren we de samenwerking tussen de Veiligheidsregio, de GGD en de hoogheemraadschappen. Verder gaan we bedrijventerreinen adviseren op het gebied van klimaatadaptatie.

Biodiversiteit

Naast het voortzetten van de ingeslagen weg met betrekking tot het Bijenlandschap gaan we in 2026 vaker 'werk met werk maken'; bij andere project aanhaken binnen de gemeenten of eigen dienst.

Circulaire economie

In 2026 ontwikkelen we meerdere factsheets voor andere afvalstromen en zetten we een betonconvenant op samen met regio Holland Rijnland. Het convenant houdt in dat betonafval moet worden opgeslagen in de regio en er zal zoveel mogelijk moeten worden hergebruikt. In 2025 start het provincie-breed Circulair loket, dit loopt door in 2026. Vragen komen binnen bij DCMR en alle vragen uit onze regio worden naar ons doorgezet ter beantwoording.

Regionale samenwerking & RES

In 2026 gaan we op diverse thema's een regionale samenwerking met Holland Rijnland, Veiligheidsregio, de GGD en Hoogheemraadschap opzetten. Daarnaast organiseren we samen met deze partners themabijeenkomsten voor deelnemers en zetten we werkgroepen op, op basis van de gekozen thema's.

Subsidies, leningen en energiescans

In 2026 blijven we monitoren of subsidies nog lopen en welke nieuwe lokale regelingen van start gaan. Daarnaast verwachten we nog nieuwe regelingen te moeten opzetten rondom klimaatadaptatie en levensloopbestendigheid.

Wat mag het kosten?

Op basis van de ureninschatting en de materiele lasten in de werkplannen 2025 zijn de lasten:

Programma Duurzaam	Begroting 2026
Totaal uren	10.726
Uren x tarief	€ 1.250.652
Materieel budget	€ 254.000
Totaal bijdrage deelnemers	**€ 1.504.652**
Taakstelling 6%	-€ 90.279
Totaal bijdrage deelnemers	**€ 1.414.373**

Deze kosten zijn exclusief de SPUK-uitkering van ruim € 1.000.000 die we krijgen uitgekeerd. Hierover wordt separaat verantwoording afgelegd aan het Rijk.

2.6 PROGRAMMA BOUWEN

Het programma Bouwen heeft als kerntaken de behandeling van vergunningen en toezicht en handhaving op bouw- en gebruiksactiviteiten. Ook het project Sanering wegverkeerslawaai en sloopmeldingen (asbest) maken onderdeel uit van het programma.

Bouwtaken

De bouwtaken van de gemeente Noordwijk blijven tot 2027 bij de Omgevingsdienst West-Holland. Het is van belang dat de advisering vanuit de gemeente Noordwijk op niveau blijft.

Asbestsanering

We voeren voor alle deelnemers de wettelijke taken uit op het gebied van asbestsanering (sloop). Om niet-gemelde saneringen in beeld te krijgen, doen we vrije veld- en wijkgerichte controles. We verwachten dat in 2026 de aantallen ongeveer hetzelfde zijn als in voorgaande jaren.

Geluidsanering

Wij gaan in 2026 door met het uitvoeren van projecten geluidsanering. Op basis van de in 2025 uitgevoerde inventarisatie zullen wij mogelijk een aantal saneringsprojecten opstellen en daar de komende jaren subsidie voor aanvragen.

Bibob

In 2025 wordt het provinciale Bibob-beleid herijkt. Tot het nieuwe Bibob-beleid van kracht wordt, geven we uitvoering aan het huidige beleid. Ook wordt het Bibob-beleid van de gemeente Nordwijk toegepast bij bouwvergunningverlening.

Wat mag het kosten?

Op basis van de ureninschatting en de materiele lasten in de werkplannen 2025 zijn de lasten:

Programma Bouwen	Begroting 2026
Totaal uren	46.168
Uren x tarief	€ 5.383.189
Materieel budget	€ 45.000
Totaal bijdrage deelnemers	**€ 5.428.189**
Taakstelling 6%	-€ 325.691
Totaal bijdrage deelnemers	**€ 5.102.497**

2.7 PROGRAMMA RANDVOORWAARDELIJKE TAKEN

Programma Randvoorwaardelijke taken richt zich op een kwalitatief goede dienstverlening en verantwoording van de Omgevingsdienst. De taken worden uitgevoerd voor alle deelnemers en betreffen voorlichting, relatiebeheer, functioneel applicatiebeheer, bestuurlijk overleg, coördinatie Wet Bibob en algemene juridische advisering.

Plan van aanpak Robuustheid

Een van de aanbevelingen van de Commissie van Aartsen uit 2021 was dat alle omgevingsdiensten moeten voldoen aan zes criteria voor een robuuste organisatie. Deze robuustheidscriteria zijn essentieel omdat ze bepalen wat een omgevingsdienst minimaal moet kunnen. Het zegt ook iets over hoe stevig een dienst in zijn schoenen staat om grote uitdagingen aan te kunnen. Het gaat dus niet alleen om het voldoen aan de regelgeving, maar ook om het omgaan met complexe vraagstukken zoals de energietransitie, circulair werken en ondermijning. In 2023 is geconstateerd dat geen van de omgevingsdiensten in Nederland voldeed aan de genoemde criteria en dat alle diensten een plan van aanpak dienden op te stellen vóór 1 april 2024 om uiterlijk 1 april 2026 alsnog te voldoen aan de genoemde criteria. Onze dienst heeft ervoor gekozen om alle criteria, ook al voldoen we wel aan de KPI's, in het plan van aanpak Programma Robuustheid aan de orde te stellen, omdat we van mening zijn dat het altijd anders of beter kan. In 2025 zullen de meeste werkzaamheden worden uitgevoerd van dit plan van aanpak met een doorloop naar het 1e kwartaal van 2026. De verwachting is, ook van het ministerie van I&W, dat de dienst per 1 april 2026 robuust zal zijn.

Bibob

De laatste jaren is ondermijning een belangrijk bestuurlijk thema geworden. Daarom werken we steeds actiever samen met diverse partners en andere omgevingsdiensten om het team Bibob nog beter te faciliteren. Ons doel is een integrale benadering van de opsporing van verborgen criminaliteit in de regio om zo de ondermijnende invloed tegen te gaan. Binnen het programma Randvoorwaardelijk is de dekking voor de coördinatie van deze onderzoeken geregeld.

Kennisgroepen

Om ervoor te zorgen dat onze kennis breder wordt gedeeld zijn kennisgroepen opgericht. De kennis die bijvoorbeeld bij een vergunningprocedure wordt opgedaan wordt breder gedeeld, zodat de uitvoering efficiënt kan plaatsvinden. Onder andere de volgende kennisgroepen zijn opgericht: Omgevingsveiligheid, Jurisprudentie, Geluid. Daar waar nodig worden ook kennissessies met de opdrachtgevers georganiseerd.

Werken aan innovatie

De ontwikkeling van producten en diensten voor de uitdagingen van individuele deelnemers en de regio gebeurt, als onderdeel van het Programma Robuustheid, aan de hand van een innovatiekalender. Deze kalender geeft inzicht in hoe innovatie is gepland en georganiseerd, zowel op maat voor individuele deelnemers als op breder niveau, zoals de ontwikkeling van een gelijk speelveld. Hierdoor worden prioriteiten in capaciteit en budget duidelijk en wordt voorkomen dat innovatie ten koste gaat van het primaire proces. De kalender wordt mede bepaald door gezamenlijke projecten met andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland, met als doel om niet alleen de innovatiekosten te beperken, maar ook waar mogelijk een multiplieereffect te creëren.

Wat mag het kosten?

Op basis van de ureninschatting en de materiele lasten in de werkplannen 2025 zijn de lasten:

Programma Randvoorwaardelijk	Begroting 2026
Totaal uren	24.409
Uren x tarief	€ 2.846.089
Materieel budget	€ 168.000
Totaal bijdrage deelnemers	**€ 3.014.089**
Taakstelling 6%	-€ 180.845
Totaal bijdrage deelnemers	**€ 2.833.244**

Omgevingsdienst West-Holland

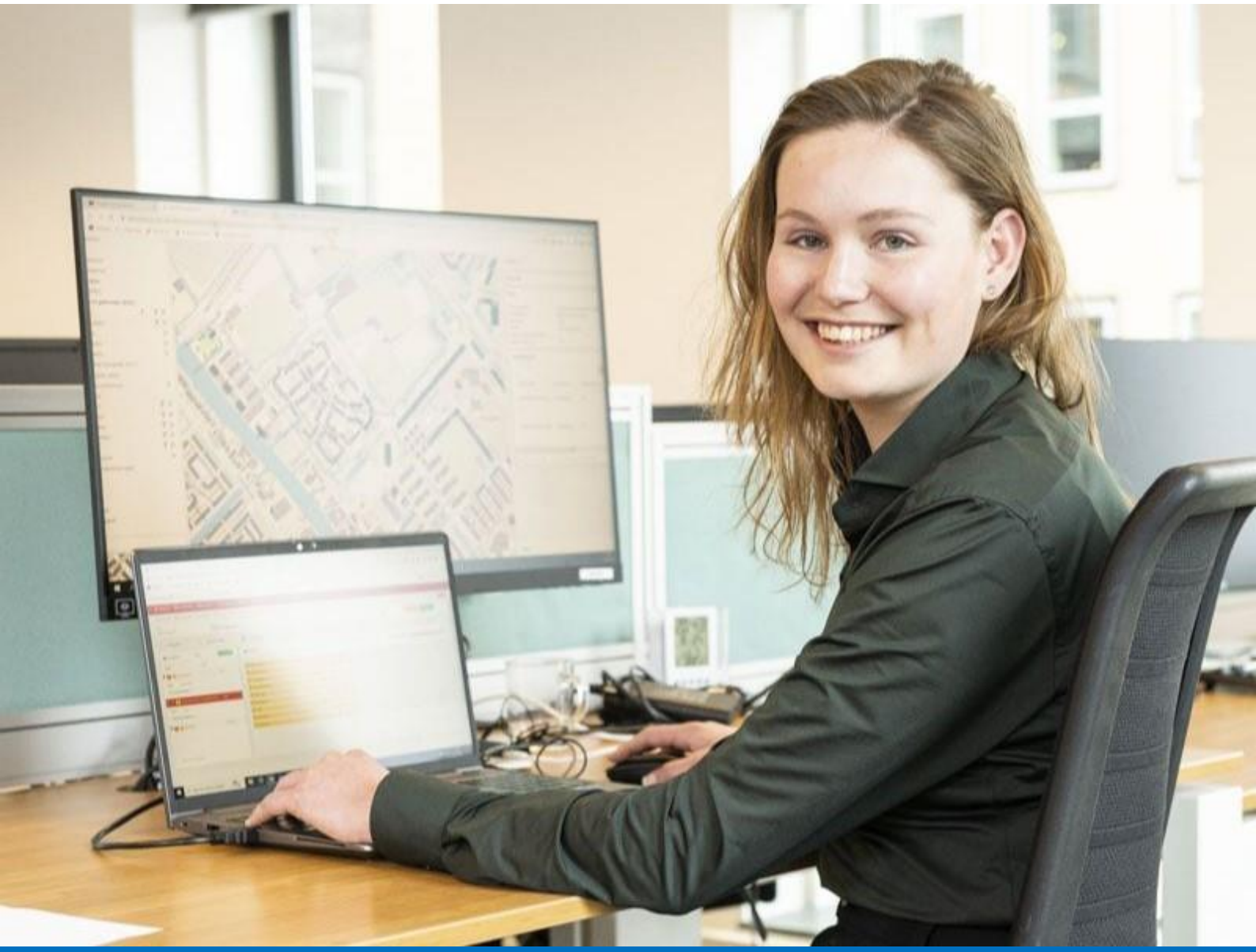

3. Financieel kader

3 FINANCIEEL KADER

Voor deze begroting vormt het Dienstplan 2025 de basis. Het Dienstplan vormt de bundeling van de werkplannen voor de individuele deelnemers, en is daarmee de werkportefeuille voor de dienst. Het Dienstplan van een jaar is een vaste bijlage bij de Kadernota voor het volgende jaar.

Gemeenschappelijke Regelingen en het BBV

Voor verbonden partijen, waaronder gemeenschappelijke regelingen zoals de Omgevingsdienst West-Holland, is het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) van kracht. Belangrijke aandachtspunten zijn de uniforme taakvelden en de berekening van de overhead. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op totaalniveau, inclusief lasten, baten en reservemutaties, wat zorgt voor een integrale financiële sturing.

Uniforme taakvelden BBV

Voor de begroting en de jaarrekening schrijft het BBV voor dat de baten en lasten worden ingedeeld naar uniforme taakvelden. De taakvelden kennen een indeling, die in overeenstemming is met de indeling die de gemeenten en de provincie hanteren. Het overzicht van de verschillende taakvelden die betrekking hebben op de dienst is hieronder opgenomen (de nummering is conform het BBV en uniform):

0.1 Bestuur
Dit betreft de lasten van de accountant. Het BBV schrijft voor om de accountantscontrole onder het taakveld Bestuur op te nemen.

0.4 Ondersteuning organisatie (overhead)
Eén van de voorschriften in het BBV is het centraal begroten en ramen van de overhead. De definitie van overhead is beschreven in de “Notitie Overhead” van de commissie BBV. Onder overhead wordt verstaan alle lasten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hieronder vallen ook de baten verwacht vanuit renteopbrengsten en eventuele overige inkomsten.

7.4 Milieubeheer
Milieubeheer bestaat uit de gemeentelijke en provinciale taken ter bescherming van het milieu.
De personeelslasten van de primaire functies binnen de programma’s Milieu, Duurzaam en Bodem zijn hieraan toegerekend. De ICT-lasten en overige lasten zijn pro rato toegerekend. De project-, subsidie- en materiële lasten zijn ook meegenomen. De baten bestaan uit de deelnemersbijdragen en de overige inkomsten alsmede de materiële- en projectlasten voor Milieubeheer zijn volledig toegerekend.

8.1 Ruimtelijke Ordening
Ruimtelijke Ordening bestaat uit het adviseren over- en begeleiden van oplossingen voor ruimtelijke vraagstukken, op het gebied van milieu, bodem en duurzaamheid.
De personeelslasten van de primaire functies binnen het programma Omgevingsadvies zijn hieraan toegerekend. De ICT-lasten en overige lasten zijn pro rato toegerekend. De project- en materiële lasten zijn ook meegenomen. De baten bestaan uit de deelnemersbijdragen en de overige inkomsten alsmede de materiële- en projectlasten voor Ruimtelijke Ordening die volledig worden toegerekend.

8.3 Wonen en Bouwen

Wonen en Bouwen bestaat uit gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening. De personeelslasten van de primaire functies binnen het programma Bouwen zijn hieraan toegerekend. De ICT-lasten en overige lasten zijn pro rato toegerekend. De project- en materiële lasten zijn ook meegenomen. De baten bestaan uit de deelnemersbijdragen en de overige inkomsten alsmede de materiële- en projectlasten voor Wonen en Bouwen die volledig worden toegerekend.

Kadernota

De uitgangspunten uit de Kadernota 2026 hebben we in deze begroting verwerkt. De uurtarieven zijn met 2,25 % geïndexeerd, volgens de richtlijn van de commissie Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen Hollands Midden (FKGRHM). De Provincie Zuid-Holland heeft daarnaast de Uitgangspunten begrotingskaders 2026 gemeenschappelijke regeling ODWH vastgelegd in haar brief aan de dienst. De Kadernota 2026 is in het algemeen bestuur op 10 maart 2025 vastgesteld.

Uurtarief deelnemers

Conform de vastgestelde indexering gaan wij uit van een standaard uurtarief van € 116,60 voor de deelnemers. Dit is als volgt berekend:

Tarief begroting	2025	2026
Vastgesteld tarief begroting t-1	€ 104,35	€ 114,00
Indexering in %	9,25%	2,25%
Indexering in €	€ 9,65	€ 2,60
Tarief begroting	**€ 114,00**	**€ 116,60**

- De uurtarieven zijn met 2,25% geïndexeerd, volgens de richtlijn van de commissie Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen Hollands Midden (FKGRHM). Het uurtarief 2026 voor de programma's komt daarmee op €116,60.
- De indexaties van de tarieven in de meerjarenraming vinden plaats op basis van de meerjarige inschatting in lijn met het Centraal Plan Bureau (CPB).

Uurtarief BIP

De dienst verstrekt bodeminformatie via het Bodem Informatiepunt. Vooral makelaars vragen bodeminformatie op. Hiervoor betalen zij een kostendekkende vergoeding per aanvraag.

Tarief per aanvraag BIP	2025	2026
Vastgesteld tarief begroting t-1	€ 47,27	€ 51,64
Indexering in %	9,25%	2,25%
Indexering in €	€ 4,37	€ 1,16
Tarief begroting	**€ 51,64**	**€ 52,80**

Financieringssystematiek

De lasten van de dienst berekenen we door aan de deelnemers, op basis van werkelijk gerealiseerde uren tegen het geldende uurtarief, vermeerderd met materiële lasten. Aan het einde van het jaar vindt een afrekening plaats van het bedrijfsresultaat. Hierbij houden we eerst rekening met het bereiken van de minimale en maximale omvang van de algemene reserve.

De wijze waarop de bijdrage van de deelnemers geïnd wordt blijft ongewijzigd. De dienst stuurt voorschotnota's op basis van de goedgekeurde werkplannen. De voorschotnota's zijn gebaseerd op de onderstaande percentages:

Eerste kwartaal	25% van de begroting
Tweede kwartaal	30% van de begroting
Derde kwartaal	25% van de begroting
Vierde kwartaal	20% van de begroting

Taakstelling

De commissie FKGRHM heeft voor de begroting van 2026 een taakstelling van 6% voorgesteld ten opzichte van 2025. Eventuele frictiekosten moeten afzonderlijk worden verantwoord en via een apart besluit aan het algemeen bestuur worden voorgelegd, waarbij incidentele dekking door gemeenten kan worden aangevraagd. De commissie FKGRHM adviseert de taakstelling in te vullen op basis van beïnvloedbare lasten, zoals met Berenschot is geïnventariseerd. Zoals ook met Berenschot is gedeeld ziet de dienst op korte termijn geen concrete mogelijkheden om langs deze lijn te bezuinigen. Immers, recent heeft de dienst in het kader van de robuustheid ook al een verhoging van opleidingsbudget naar 3% en een innovatiebudget van 1% door herschikking binnen de begroting moeten verwezenlijken, en de marges waren al klein. Dit betekent echter niet dat de dienst de taakstelling niet wil invullen, maar voorstelt om dit op een geheel andere wijze te realiseren.

De dienst wil de totale begroting voor 2026 en volgende jaren met 6% verlagen via drie sporen:

1) Het inmiddels structureel optredende positieve exploitatieresultaat van om en nabij 3% in een jaar inbrengen in de begroting van twee jaar later.
2) Uitgaan van 3% planningsoptimisme in de werkplannen; omdat de begroting van een jaar is gebaseerd op de werkplannen van het jaar daarvóór, kan de begroting beperkt worden tot 97%.
3) Het combineren van deze twee werkwijzen levert een begrotingsbeperking op van 6% in de eerste twee jaar. Vanaf 2028 is dit zeer waarschijnlijk nog maar 3%: toepassing van spoor 2 maakt dat de voeding van spoor 1 wegvalt. Maar de dienst heeft dan twee jaar langer de tijd om voor 3% aan structurele bezuinigingen/lastenbeperkingen te realiseren en ziet daar mogelijkheden voor.

In 2025 zal er een plan van aanpak worden opgesteld door de dienst hoe invulling gegeven gaat worden aan deze taakstelling met als doel om vanaf 2028 de structurele lasten en structurele baten in balans te hebben.

Kanttekeningen:

- De wijze waarop de dienst de begrotingsbeperking wil realiseren is frictiekostenvrij.
- Een ingrijpende cao-wijziging in dit en/of volgend jaar zal de dienst niet ook nog voor eigen rekening kunnen invullen.
- In het voorstel kon nog geen rekening worden gehouden met een recent besluit van de gemeente Noordwijk om de bouwtaken per 1 januari 2027 zelf uit te gaan voeren. De financiële gevolgen daarvan zijn nog onbekend. Risico voor de robuustheid van de dienst is als gevolg hiervan zeer gering: bouwtaken tellen noch financieel, noch voor het kwaliteitsniveau van de dienst mee in de totaliteit.

Productiviteitsnorm

Vanaf 2025 is de productiviteitsnorm vastgesteld op 1.365 uur per fte per jaar op basis van een 36-urige werkweek.

Ontwikkelingen en actualiteiten

Een aantal ontwikkelingen is niet opgenomen in de begroting en de meerjarenbegroting. Van deze ontwikkelingen is nog onvoldoende bekend over de te verwachten inzet of er is nog onvoldoende afstemming met de deelnemers geweest. Het gaat met name om CAO ontwikkelingen.
De huidige CAO gemeenten/SGO loopt op 1 april 2025 af. Ten tijde van het opstellen van deze begroting zijn de onderhandeling voor de nieuwe CAO gemeenten reeds gestart. De uiteindelijke uitkomst van deze CAO kan gevolgen hebben voor het realiseren van de gevraagde taakstelling. Wij houden de ontwikkelingen nauwgezet in de gaten en zullen de gevolgen verwerken in de begroting 2026 via een begrotingswijziging. Eventuele gevolgen van toekomstige CAO ontwikkelingen zijn niet meegenomen in de begroting.

Omgevingsdienst West-Holland

4.Begroting Omgevingsdienst

4 BEGROTING OMGEVINGSDIENST

4.1 Overzicht van baten en lasten

Baten en Lasten (bedragen x €1000)	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Baten			
4.3.1 - Inkomensoverdrachten - Rijk	-€ 1.098	-€ 1.256	-€ 987
4.3.2 - Inkomensoverdrachten - gemeenten	-€ 17.766	-€ 19.229	-€ 18.413
4.3.4 - Inkomensoverdrachten - provincies	-€ 3.263	-€ 3.487	-€ 3.523
4.3.6 - Inkomensoverdrachten - overige overheden	-€ 362	-€ 23	-€ 58
4.3.8 - Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	-€ 124	€ 0	€ 0
5.1 - Rente	-€ 595	-€ 350	-€ 350
Totaal Baten	**-€ 23.208**	**-€ 24.345**	**-€ 23.331**
Lasten			
1.1 - Salarissen en sociale lasten	€ 14.707	€ 16.071	€ 16.045
3.5.1 - Ingeleend personeel	€ 4.061	€ 3.095	€ 3.144
3.8 - Overige goederen en diensten	€ 3.530	€ 4.008	€ 4.026
4.2 - Subsidies	€ 393	€ 978	€ 760
7.3 - Afschrijvingen	€ 314	€ 193	€ 45
Totaal lasten	**€ 23.006**	**€ 24.345**	**€ 24.020**
Saldo Baten en Lasten	**-€ 202**	**€ 0**	**€ 689**
Bestemming resultaat			
7.1 - Mutatie reserves	-€ 141	€ 0	-€ 689
Saldo na bestemming	**-€ 343**	**€ 0**	**€ 0**

4.2 TOELICHTING BEGROTING

4.2.1 Toelichting op de lasten

Hieronder geven wij per lastencategorie en taakveld een toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de begrote lasten.

Salarissen en sociale lasten

Dit zijn de lasten voor de salarissen, sociale lasten en overige lasten voor personeel. Ook het opleidingsbudget valt hieronder. Het bedrag voor 2026 is gebaseerd op de indexatie van het FKGRHM en de salariskosten van de actuele bezetting binnen de organisatie. Er is in 2024 meer vast personeel in dienst gekomen wat resulteert in een afname op inhuur.

Ingeleend personeel

De omvang van het vaste personeel, mede ingegeven door de krapte op de arbeidsmarkt, is nog onvoldoende om de gevraagde capaciteit volledig te leveren, daarom is inzet vanuit de flexibele ruimte noodzakelijk. Het begrote bedrag is berekend op basis van de benodigde bezetting minus de vaste bezetting en de gemiddelde kosten per inhuurkracht. Voor 2026 is het bedrag lager ingeschat dan de realisatie in 2024. De reden hiervoor is dat er meer vaste personeel in dienst is gekomen en er hierdoor minder inhuur nodig zal zijn in 2026.

Overige goederen en diensten

Huisvesting

Dit zijn lasten die betrekking hebben op kantoorruimten, zoals huur, onderhoud, schoonmaaklasten, belastingen en verzekeringen. De kosten die zijn begroot liggen redelijk in lijn met de realisatie in 2024.

ICT

Dit zijn lasten die betrekking hebben op het aanschaffen van hardware- en software, licenties, onderhoud, systeem- en netwerkbeheer, helpdesk, applicatiebeheer en ondersteuning van medewerkers. Ook projecten die vallen onder het informatiseringtraject valt hieronder. Dit houdt in dat er nader zal worden geïnvesteerd in het ontwikkelen en automatiseren van de systemen binnen de organisatie.

Overige kosten

Dit zijn lasten die organisatie gebonden zijn als adviesbureaus, accountant, contributies en lidmaatschappen, telefoons, kantoorbenodigdheden en wagenpark. Ook het innovatiebudget en ontwikkelingsbudget vallen hieronder. Dit veroorzaakt voornamelijk de stijging ten opzichte van de realisatie 2024.

Materiële lasten deelnemers

Dit zijn de lasten gemaakt voor de deelnemers en met de jaarlijkse eindafrekening worden doorbelast aan de deelnemers.

Subsidies

Dit zijn lasten voor de geluidssaneringsprojecten en de SPUK projecten. Deze lasten worden vergoed uit de subsidiegelden die wij ontvangen van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en hebben daardoor geen effect op het resultaat aan het einde van het jaar.

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten zijn geactualiseerd op basis van de werkelijke gedane investeringen en de verwachte investeringen in de komende jaren. De afschrijvingskosten liggen in de begroting aanzienlijk lager als gevolg van de versnelde afschrijving die heeft plaatsgevonden in 2024 op de inventaris, ICT, apparatuur en overige activa. Vanaf 2025 zal er alleen nog worden afgeschreven op de verbouwingen.

4.2.2 Toelichting op de baten

Hieronder geven wij per opbrengstcategorie en taakveld een toelichting op de begrote baten.

Deelnemersbijdragen

De deelnemersbijdragen zijn gebaseerd op de uren en materiële lasten uit de goedgekeurde werkplannen 2025 die zijn opgenomen in het Dienstplan 2025 en tegen het tarief dat via de Kadernota 2026 is gecommuniceerd. De nadere toelichting op de uren is terug te vinden in de werkplannen van de deelnemer. Wij wijzen erop dat het aantal begrote uren per deelnemer voor het jaar 2026 gelijk blijft aan het Dienstplan 2025. Het aantal uren zal niet afnemen als gevolg van de taakstelling die is opgelegd door het FKGRHM.

Bij het opstellen van de werkplannen 2026 zullen de wijzigingen die hieruit voortkomen meegenomen worden in de begrotingswijziging van 2026.

Uren per deelnemer	Realisatie 2024	Begroting 2025	Dienstplan 2025	Begroting 2026
Hillegom	8.546	8.388	8.882	8.882
Kaag en Braassem	12.670	11.709	11.794	11.794
Katwijk	8.991	7.676	10.211	10.211
Leiden	31.812	33.014	33.102	33.102
Leiderdorp	5.413	5.827	5.826	5.826
Lisse	7.283	7.644	7.598	7.598
Nieuwkoop	11.704	12.001	11.894	11.894
Noordwijk	44.729	48.376	48.204	48.204
Oegstgeest	6.347	6.055	5.890	5.890
Provincie Zuid-Holland	23.444	23.517	24.317	24.317
Teylingen	11.049	10.798	10.796	10.796
Voorschoten	4.322	3.438	4.295	4.295
Zoeterwoude	5.600	6.585	5.411	5.411
Totaal	**181.909**	**185.025**	**188.220**	**188.220**

De bijdragen per deelnemer zijn in euro's aangegeven in onderstaande tabel. Wij wijzen hier op de uitgangspunten die eerder zijn benoemd. Met inachtneming van de taakstelling met zicht op het aankomende Ravijnjaar wordt er in 2026 een korting gegeven van 6% (€1.3 miljoen euro) op de totale bijdrage van de werkplannen.

Bijdrage per deelnemer (x €1.000)	Realisatie 2024	Begroting 2025	Dienstplan 2025	Begroting 2026	Korting 6%	Bijdrage 2026
Hillegom	€ 900	€ 976	€ 1.029	€ 1.052	€ 63	€ 989
Kaag en Braassem	€ 1.369	€ 1.354	€ 1.361	€ 1.392	€ 84	€ 1.309
Katwijk	€ 963	€ 895	€ 1.182	€ 1.209	€ 73	€ 1.136
Leiden	€ 3.360	€ 3.849	€ 3.849	€ 3.935	€ 236	€ 3.699
Leiderdorp	€ 596	€ 687	€ 679	€ 694	€ 42	€ 653
Lisse	€ 766	€ 894	€ 882	€ 902	€ 54	€ 848
Nieuwkoop	€ 1.271	€ 1.393	€ 1.378	€ 1.409	€ 85	€ 1.324
Noordwijk	€ 5.065	€ 5.893	€ 5.726	€ 5.852	€ 351	€ 5.500
Oegstgeest	€ 710	€ 710	€ 685	€ 701	€ 42	€ 659
Provincie Zuid-Holland	€ 2.483	€ 2.755	€ 2.853	€ 2.916	€ 175	€ 2.741
Teylingen	€ 1.161	€ 1.253	€ 1.251	€ 1.279	€ 77	€ 1.202
Voorschoten	€ 460	€ 411	€ 499	€ 510	€ 31	€ 479
Zoeterwoude	€ 721	€ 880	€ 640	€ 654	€ 39	€ 615
Totaal	**€ 19.825**	**€ 21.950**	**€ 22.014**	**€ 22.505**	**€ 1.352**	**€ 21.154**

Overige en aanvullende baten

De overige aanvullende baten is een inschattingen van de aanvullende opdrachten vanuit de Provincie Zuid-Holland, gemeenten en overige overheden (o.a. DCMR). Daarnaast bestaat het ook uit subsidies vanuit het Rijk (SPUK en BSV geluidsaneringsprojecten) en overige inkomsten waaronder UWV vergoedingen en rente-inkomsten.

Rijksoverheden gaan steeds meer specifieke uitkeringen en subsidies verstrekken aan omgevingsdiensten. Deze worden gegeven onder bepaalde voorwaarden en ten behoeve van een bepaald belang waarover wij verantwoording moeten leggen. Deze hebben in beginsel een incidenteel karakter, maar doordat ze jaarlijks steeds terugkeren vormen zij een (structurele) stroom van inkomsten. Voor zover deze opdrachten een structureel karakter hebben (meer dan 3 jaar) kunnen deze gebruikt worden als dekking voor structurele lasten (met name op het gebied van personeel).

Overige inkomsten (x €1.000)	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Provincie Zuid-Holland (aanvullend)	€ 780	€ 732	€ 782
Gemeenten	€ 424	€ 35	€ 0
Overige overheden	€ 324	€ 23	€ 58
Rijk (subsidies)	€ 1.098	€ 1.256	€ 987
Overige inkomsten	€ 162	€ 0	€ 0
Rente-inkomsten	€ 595	€ 350	€ 350
Totaal	**€ 3.383**	**€ 2.396**	**€ 2.177**

De aanvullende opdrachten van de Provincie Zuid-Holland bestaan voornamelijk uit werkzaamheden gerelateerd aan Spoed en nazorg, Briks-advisering, Grondwatersaneringstaak en Bijenlandschap.

Aanvullend budget PZH (x €1.000)	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Spoed en nazorg	€ 337	€ 450	€ 500
Briks-advisering	€ 13	€ 50	€ 50
E-PRTR	€ 3	€ 0	€ 0
Extra inzet ZZS	€ 19	€ 0	€ 0
Grondwatersaneringstaak	€ 62	€ 82	€ 82
Bijenlandschap	€ 161	€ 150	€ 150
Netwerk nieuwe energie	€ 15	€ 0	€ 0
Gezonde en veilige circulaire economie	€ 42	€ 0	€ 0
Monitoring bijenlandschap	€ 25	€ 0	€ 0
Projectleiding AT-pool	€ 69	€ 0	€ 0
Meerjaren agenda versterking omgevingsveiligheid	€ 8	€ 0	€ 0
Circulair betonakkoord 2024	€ 8	€ 0	€ 0
Financiële bijdrage Schiphol rapportage	€ 1	€ 0	€ 0
Actieprogramma KRW doelrealisatie Indirecte lozingen	€ 17	€ 0	€ 0
Totale opbrengsten	**€ 780**	**€ 732**	**€ 782**

4.3 MEERJARENRAMING

Korte toelichting op meerjarenbegroting

De belangrijkste verwerkte effecten in de meerjarenbegroting zijn:

- Er is uitgegaan van een vooralsnog ongewijzigd takenpakket en gaan voor de komende jaren uit van hetzelfde aantal uren als het Dienstplan 2025.
- Wijzigingen in het takenpakket kunnen in de toekomst leiden tot een bijstelling van de begroting.

Omgevingsdienst West-Holland

Overzicht van baten en lasten

(bedragen x €1000)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten			
4.3.1 - Inkomensoverdrachten - Rijk	-€ 750	-€ 750	-€ 750
4.3.2 - Inkomensoverdrachten - gemeenten	-€ 18.821	-€ 19.235	-€ 19.661
4.3.4 - Inkomensoverdrachten - provincies	-€ 3.502	-€ 3.414	-€ 3.477
4.3.6 - Inkomensoverdrachten - overige overheden	-€ 60	-€ 61	-€ 62
4.3.8 - Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	€ 0	€ 0	€ 0
5.1 - Rente	-€ 350	-€ 350	-€ 350
Totaal Baten	**-€ 23.483**	**-€ 23.810**	**-€ 24.300**
Lasten			
1.1 - Salarissen en sociale lasten	€ 16.355	€ 16.722	€ 17.045
3.5.1 - Ingeleend personeel	€ 2.878	€ 2.085	€ 2.179
3.8 - Overige goederen en diensten	€ 4.144	€ 4.198	€ 4.266
4.2 - Subsidies	€ 750	€ 750	€ 750
7.3 - Afschrijvingen	€ 50	€ 55	€ 60
Totaal lasten	**€ 24.177**	**€ 23.810**	**€ 24.300**
Saldo Baten en Lasten	**€ 694**	**€ 0**	**€ 0**
Bestemming resultaat			
7.1 - Mutatie reserves	-€ 694	€ 0	€ 0
Saldo na bestemming	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

Overzicht van de baten per gemeente en overige inkomsten

Deelnemersbijdrage (x €1.000)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Hillegom	€ 1.011	€ 1.033	€ 1.056
Kaag en Braassem	€ 1.338	€ 1.368	€ 1.398
Katwijk	€ 1.162	€ 1.187	€ 1.214
Leiden	€ 3.781	€ 3.865	€ 3.951
Leiderdorp	€ 667	€ 682	€ 697
Lisse	€ 867	€ 886	€ 906
Nieuwkoop	€ 1.354	€ 1.384	€ 1.415
Noordwijk	€ 5.621	€ 5.743	€ 5.868
Oegstgeest	€ 673	€ 688	€ 704
Provincie Zuid-Holland	€ 2.802	€ 2.864	€ 2.927
Teylingen	€ 1.229	€ 1.256	€ 1.284
Voorschoten	€ 490	€ 501	€ 512
Zoeterwoude	€ 628	€ 642	€ 656
Totaal bijdrage deelnemers	**€ 21.623**	**€ 22.099**	**€ 22.588**
Overige inkomsten			
Provincie Zuid-Holland (aanvullend)	€ 700	€ 550	€ 550
Gemeenten	€ 0	€ 0	€ 0
Overige overheden	€ 60	€ 61	€ 62
Rijk (subsidies)	€ 750	€ 750	€ 750
Overige inkomsten	€ 0	€ 0	€ 0
Rente inkomsten	€ 350	€ 350	€ 350
Totale opbrengsten	**€ 23.483**	**€ 23.810**	**€ 24.300**

De aanvullende opdracht van de Provincie Zuid-Holland bestaat uit:

Aanvullend budget PZH (x €1.000)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Spoed en nazorg	€ 500	€ 500	€ 500
Briks-advisering	€ 50	€ 50	€ 50
Bijenlandschap	€ 150	€ 0	€ 0
Totale opbrengsten	**€ 700**	**€ 550**	**€ 550**

4.4 RESERVES EN VOORZIENINGEN

Het meerjarig beeld van de reserves en voorzieningen ziet er als volgt uit:

Eigen vermogen (x €1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Algemene reserve	€ 1.037	€ 1.702	€ 1.702	€ 1.013	€ 319	€ 319
Bestemmingsreserve personele ontwikkeling	€ 80	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bestemmingsreserve Opleidingsbudget	€ 26	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bestemmingsreserve Innovatiebudget	€ 216	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Onverdeeld resultaat	€ 343	€ 0	-€ 689	-€ 694	€ 0	€ 0
Totaal eigen vermogen	**€ 1.702**	**€ 1.702**	**€ 1.013**	**€ 319**	**€ 319**	**€ 319**

Voorzieningen (x €1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Voorziening verlofsparen	€ 355	€ 455	€ 555	€ 655	€ 755	€ 855
Voorziening premie aanvullen WW	€ 40	€ 40	€ 40	€ 40	€ 40	€ 40
Totaal voorzieningen	**€ 395**	**€ 495**	**€ 595**	**€ 695**	**€ 795**	**€ 895**

In de kadernota 2026 heeft de dienst aangegeven hoe zij invulling denkt te geven aan de taakstelling vanuit de FKGRHM. Deze taakstelling is vastgesteld op 6% en zal op de volgende manier ingevuld worden.

1. De lasten zullen vanaf 2026 structureel verlaagd worden met 3%.
2. In de periode 2025-2027 zal de dienst zich inspannen om per 2028 de lasten structureel verlaagd te hebben met 6% (inclusief 3% genoemd bij 1).
3. De structurele baten zullen vanaf 2026 met 6% verlaagd worden via van een korting op het dienstplan.

Dit betekent dat voor 2026 er een tekort ontstaat van 3%. Bij de jaarrekening 2024 die tegelijkertijd met de begroting 2026 wordt besproken in het AB van 14 juli 2025 zal het voorstel gedaan worden om de saldo's van de bestemmingsreserve per 31-12-2024 en het resultaat over 2024 toe te voegen aan de algemene reserve. Deze toevoeging is verwerkt in de kolom mutatie 2025 en achten wij noodzakelijk om de taakstelling van 6% te bekostigen voor een gedeelte te bekostigen. In de begroting 2026 zijn de lasten van de dienst structureel verlaagd met 3%. Voor de overige 3% heeft de dienst de inspanningsverplichting om deze per 2028 structureel in te vullen.

Voor 2024 is het voorstel het overschot in de algemene reserve van circa 3% toe te voegen aan een bestemmingsreserve "Bestemmingsreserve taakstelling". Dit bedrag wordt verwerkt in de begroting van twee jaar later (2026 en 2027). Hiermee wordt financiële dekking geboden, zodat de organisatie continuïteit kan waarborgen en niet overhaast hoeft te bezuinigen zonder een weloverwogen besluit en langetermijnplanning. Na besluitvorming zal deze bestemmingsreserve "Bestemmingsreserve taakstelling" worden onttrokken aan de algemene reserve. De algemene reserve zal dan per 31-12-2024 een saldo van € 1.037.000 bedragen. Wij verwachten dat we vanaf 2028 de bezuiniging vanuit de taakstelling hebben ingevuld en het weerstandniveau weer uitkomt op 5%.

4.5 GEPROGNOTICEERDE BALANS

De werkelijke balans voor het jaar 2024 en de geprognotiseerde balans voor de jaren 2025 tot en met 2029 ziet er als volgt uit:

Balans (x €1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Totaal vaste activa	€ 253	€ 726	€ 267	€ 267	€ 262	€ 252
Totaal vlottende activa	€ 14.985	€ 15.872	€ 15.341	€ 14.747	€ 14.852	€ 14.962
Totaal activa	**€ 15.238**	**€ 16.598**	**€ 15.608**	**€ 15.014**	**€ 15.114**	**€ 15.214**
Totaal eigen vermogen	€ 1.702	€ 2.206	€ 1.013	€ 319	€ 319	€ 319
Totaal voorzieningen	€ 395	€ 392	€ 595	€ 695	€ 795	€ 895
Totaal vlottende passiva	€ 13.140	€ 14.000	€ 14.000	€ 14.000	€ 14.000	€ 14.000
Totaal passiva	**€ 15.238**	**€ 16.598**	**€ 15.608**	**€ 15.014**	**€ 15.114**	**€ 15.214**

4.6 EMU-SALDO

De begroting van de Omgevingsdienst West-Holland is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de overheidsorganisatie, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie. Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel. Zoals eerder aangegeven werkt de EMU-systematiek op een andere manier dan het (gemodificeerde) baten- en lastenstelsel dat de gemeentelijke organisaties hanteren. Investeringen tellen bijvoorbeeld niet mee in het stelsel van baten en lasten, daarbij wordt uitgegaan van de afschrijvingslasten van de investeringen. Investeringen in een jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben. In EMU-termen betekent een negatief saldo dat de uitgaven hoger zijn dan de inkomsten.

	Omschrijving EMU Saldo (x €1.000)		Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c). (Een nadelig saldo wordt negatief weergegeven).		€ 343	€ 0	-€ 689	-€ 694	€ 0	€ 0
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	€ 314	€ 193	€ 45	€ 50	€ 55	€ 60
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie.	+						
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd.	-	€ 196	€ 255	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4.	+						
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord.	+						
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan).	-						
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord.	+						
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen.	-	€ 395	€ 392	€ 595	€ 695	€ 795	€ 895
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten.	-						
11	Verkoop van effecten.							
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee).		Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?							
	Berekende EMU-saldo		**€ 66**	**-€ 454**	**-€ 1.289**	**-€ 1.389**	**-€ 790**	**-€ 885**

4.7 VENNOOTSCHAPSBELASTING (VPB)

Voor wettelijke taken en plustaken zijn de omgevingsdiensten vrijgesteld van VPB plicht.

Omgevingsdienst West-Holland

5.Paragrafen

5 PARAGRAFEN

In dit hoofdstuk staan de verplichte paragrafen conform de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Voor de dienst zijn alleen de paragrafen Financiering, Bedrijfsvoering en Risicoparagraaf van toepassing. Alleen de relevante paragrafen zijn in detail uitgewerkt en gaan over het weerstandsvermogen, risicomanagement en de financiering van de dienst, de ontwikkeling en verbeteringen in de bedrijfsvoering en het onderhoud van kapitaalgoederen.

5.1 WEERSTANDSVERMOGEN

Het weerstandsvermogen geeft een indicatie hoe robuust de (meerjaren-)begroting is en geeft inzicht in de financiële draagkracht van de Omgevingsdienst indien zich onvoorziene gebeurtenissen voordoen. Een sluitende meerjarenbegroting zonder toereikende buffer betekent dat elke onvoorziene financiële tegenvaller direct dwingt tot maatregelen om alsnog een structureel sluitende begroting te houden. In dat geval staat het beleid van de Omgevingsdienst West-Holland ook direct onder druk. Daarom heeft de Omgevingsdienst West-Holland op elk moment voldoende weerstandscapaciteit nodig.

In de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement die op 2 november 2015 door het algemeen bestuur is vastgesteld, zijn de uitgangspunten vastgesteld voor het bepalen van de risico's in euro's en de hoogte van het weerstandsvermogen. Hiermee wordt voldaan aan de wens van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In het plan van aanpak Programma Robuustheid is opgenomen dat de dienst een voorstel maakt voor een hernieuwde Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement, die meer aansluit bij de actualiteit.

Het weerstandsvermogen is het saldo van de weerstandscapaciteit en de financiële gevolgen van de risico's. Het weerstandsvermogen geeft samen met het begrotingsresultaat, het verloop van de investeringen, financiering, reserves en voorzieningen en de uitkomsten van de meerjarenraming een indicatie van de financiële positie van de Omgevingsdienst West-Holland.

De paragraaf weerstandsvermogen bevat volgens de voorschriften vanuit het BBV ten minste:
a. het beleid betreffende de weerstandscapaciteit en de risico's
b. een inventarisatie van de weerstandscapaciteit
c. een inventarisatie van de risico's.

5.1.1 Omvang weerstandsvermogen

Uit de risico-inventarisatie in onderstaande paragrafen blijkt dat de omvang van het weerstandsvermogen boven de maximale omvang van de reserve valt, zoals die in de Gemeenschappelijke Regeling bepaald is.

De maximale omvang van de algemene reserve mag 5% van de verwachte omzet bedragen.
Dit bedraagt:

Bepaling omvang weerstandsvermogen (x €1.000)	Begroting 2026
Verwachte omzet	€ 23.331
Norm weerstandsvermogen	5%
Maximale omvang algemene reserve	**€ 1.167**

Op basis van de risicoanalyse en inschatting wordt de risico impact bepaald. Het weerstandsvermogen is ruim voldoende om deze impact op te vangen.

Bepaling vrije ruimte algemene reserve (x €1.000)	Begroting 2026
Verwachte algemene reserve	€ 1.702
Risico impact	€ 750
Vrije ruimte in de algemene reserve	**€ 952**

In de onderstaande paragrafen staat de volledige inventarisatie van de risico's nader uitgewerkt. Vervolgens is de verwachte omvang van de risico's ingeschat, rekening houdend met doorgevoerde beheersmaatregelen. Op basis van de spelregels in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement is vervolgens de financiële impact van het risico bepaald. De omvang van de risico impact geeft uiteindelijk de benodigde omvang van de algemene reserve weer. Het is niet de inschatting dat alle risico's daadwerkelijk zullen plaats vinden. De dienst heeft de juiste beheersmaatregelen getroffen om de risico's te beperken. Mochten de risico's toch plaats vinden, dan zal de dienst deze proberen op te vangen binnen de exploitatie.

5.1.2 Risicomanagement

In de tabel hieronder zijn alle risico's volledig geïnventariseerd, de verwachte omvang wordt ingeschat met beheersmaatregelen in overweging. Financiële impact wordt bepaald volgens de regels in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement, wat resulteert in de benodigde omvang van de algemene reserve. Beheersmaatregelen met een structureel effect zijn meegenomen in de financiële impact van de risico's, per risico staat de gekozen aanpak en het (structurele) effect vermeld. De bedragen zijn onderdeel van de eerdere risico-impactbepaling.

Risico	Naam risico	Toelichting gekozen aanpak	Risico X € 1.000	Risico-klasse	Restrisico X € 1.000
S1.	Prijsontwikkelingen niet gecompenseerd in de indexatie.	Accepteren: Bij de vaststelling wordt het indexcijfer van de commissie Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen gebruikt, definitief vastgesteld door het Algemeen Bestuur in de kadernota.	€ 0	75%	€ 0
S2.	Dwangsom bij te late beslissing (Wet dwangsom en beroep)	Accepteren: Termijnen om te beslissen worden nauwlettend bewaakt.	€ 0	5%	€ 0
S3.	Risico's die voortvloeien uit rechtsgedingen als gevolg van handelen.	Overdragen: Hiervoor is een standaard rechtsbijstands- en aansprakelijkheidsverzekering afgesloten.	€ 0	5%	€ 0
S4.	Heeft de organisatie voldoende kritische massa om haar (wettelijke) taken te kunnen uitvoeren (robuustheid).	Verminderen: De dienst werft actief op de arbeidsmarkt via "Werken in het Westen" en digitale kanalen. De samenwerking "Betere Wereldbaan" bevordert de samenwerking tussen de vijf omgevingsdiensten.	€ 700	50%	€ 350
I5.	De implementatie van de omgevingsdienst is voltooid. We gaan ontdekken hoe hoog de risico's zijn.	Accepteren: In samenspraak met onze partners evalueren we de implementatie en waar nodig sturen we bij.	€ 200	25%	€ 50
S6.	De dienst heeft te maken met een stuwmeer niet opgenomen verlofuren.	Verminderen: De organisatie stuurt op het verminderen van de stuwmeren op een verantwoordelijke manier.	€ 400	75%	€ 300
S7.	Ondanks de steeds toenemende automatiseringsgraad, ook in het kader van de diverse regelgevingen is het de vraag of de dienst in staat is om dit te realiseren. (Informatisering kosten)	Verminderen: Hoewel het huidige informatisering project is afgerond, moeten we ons blijven aanpassen aan voortdurende veranderingen om de efficiëntie, effectiviteit en veiligheid van onze informatiesystemen te waarborgen en toekomstige uitdagingen en kansen te anticiperen.	€ 500	10%	€ 50
I8.	De gemeente Noordwijk heeft besloten om per 1 januari 2027 de bouwtaken weer zelfstandig uit te voeren.	Overdragen: Op dit moment wordt onderzocht welke gevolgen dit heeft voor de dienst. De nota Planning & Control voorziet in de situatie dat een deelnemer zijn takenpakket wil terugnemen. Zij zullen dan frictiekosten dienen te betalen aan de dienst van 5x het aantal uren * geldend uurtarief.	€ 0	75%	€ 0
	Totaal risico impact				**€ 750**

5.1.3 Financiële kengetallen

Gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen moeten, in de paragraaf Weerstandsvermogen in zowel de jaarrekening als in de meerjarenbegroting, een set van vijf financiële kengetallen opnemen. Dit zijn kengetallen voor de netto schuldquote, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit. De laatste twee zijn voor de Omgevingsdienst niet van toepassing.

Kengetallen	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Netto schuldquote	-8%	-8%	-6%
Solvabiliteitsratio	14%	16%	10%
Structurele exploitatieruimte	-9%	-3%	-9%

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft de verhouding weer van de schuldenlast van de dienst ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de verhouding weer van het eigen vermogen ten opzichte van de totale passiva en geeft aan in welke mate de dienst het eigen vermogen kan inzetten voor de dekking van de schulden (in hoeverre is de dienst in staat aan haar financiële verplichtingen te voldoen?). Hoe hoger dit percentage, des te groter de weerbaarheid van de organisatie.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte geeft antwoord op de vraag of de dienst voldoende structurele baten heeft om de structurele lasten te dekken. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Door de ontwikkelingen in het kader van het Interbestuurlijk programma VTH (IPB-VTH) en dan met name de robuustheidscriteria op het gebied van opleidingen en innovatie heeft de dienst te maken met een structureel tekort binnen de exploitatie. Dit kan voor nu worden opgevangen door incidentele baten, echter is dit in het meerjarig perspectief geen gezonde situatie. Daarnaast is de taakstelling van 6% het gevolg van het hogere percentage vanaf 2026. De dienst zal onderzoeken welke maatregelen nodig zijn en met voorstellen komen om de financiële situatie weer gezond te maken.

5.2 FINANCIERING

Volgens de Wet FIDO (Wet Financiering Decentrale Overheden) is elke gemeente of gemeenschappelijke regeling verplicht een financieringsparagraaf in haar begroting en jaarrekening op te nemen. Daarin worden de ontwikkelingen aangegeven met betrekking tot de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de renterisiconorm, de verwachte toe- en/of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid ten aanzien van de treasury.

Rentevisie

De dienst heeft geen leningen lopen. Deze worden ook niet verwacht.

Risicobeheer

Deze paragraaf geeft een inschatting van de risico’s die de dienst gedurende de begroting kan lopen. Onder risico’s worden verstaan koers- en valutarisico’s en de risico’s ten aanzien van rente. Voor de dienst is geen van deze onderdelen van toepassing.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is bedoeld om de renterisico's op kortlopende (opgenomen) geldleningen te beperken. Jaarlijks wordt door het ministerie aangegeven welk bedrag een gemeente mag financieren met kortlopende geldleningen: de kasgeldlimiet. Het betreft een percentage (8,2%) van het totaal van de begroting. Deze limiet mag gedurende het begrotingsjaar in principe niet worden overschreden. Als de kasgeldlimiet structureel wordt overschreden moet de kortlopende schuld omgezet worden in een langlopende schuld.
De toegestane kasgeldlimiet is als volgt bepaald:

Kasgeldlimiet (x €1.000)	Begroting 2026
Begrotingstotaal (lasten)	€ 24.020
Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	8,20%
Kasgeldlimiet	**€ 1.970**

Dit betekent dat de omvang van de vlottende korte schuld minus de vlottende middelen dit bedrag niet mag overschrijden. Dit is voor de dienst niet het geval.

5.3 BEDRIJFSVOERING

Personeel

In 2026 en verder zal nog sprake zijn van aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt en toenemende vergrijzing van de beroepsbevolking. Onze dienst zal voordelen ondervinden van de in 2025 verder geïntensiveerde en verbrede samenwerking met de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten op het terrein van arbeidsmarktbenadering en gezamenlijke recruitmentactiviteiten. Om ook toekomstgericht te zorgen voor een evenwichtige leeftijdsopbouw in het personeelsbestand, blijven we participeren in het binnen deze samenwerking ontwikkelde traineeprogramma en zichtbaar bij open dagen op scholen om de naamsbekendheid en zichtbaarheid van onze dienst te vergroten. Het uiteindelijke doel om de externe inhuur zoveel mogelijk te beperken blijft ongewijzigd.

Vanaf 2026 zullen de opleiding- en trainingsinspanningen in het kader van de Kwaliteitscriteria 3.0 vooral gericht zijn op het onderhouden van de vereisten. Een groter deel van het opleidingsbudget zal beschikbaar zijn voor persoonlijke en professionele ontwikkeling van medewerkers ter verbetering van doorstroom en behoud van medewerkers binnen onze dienst.
Er zal een Learning Management Systeem (LMS) worden geïmplementeerd zodat opleidingsdoelen efficiënter, kosteneffectief en flexibeler kunnen worden gerealiseerd. Met behulp van het LMS wordt op gestructureerde wijze voldaan aan compliance en certificeringsvereisten, op basis van gedetailleerde rapportages en analyses inzicht gegeven in de kwalificaties en competenties op organisatieniveau, en wordt de gewenste cultuur van continu leren en professionele groei binnen de organisatie bevorderd. De marktoriëntatie om te komen tot een geschikte keuze voor een LMS is opgestart.

Het team HR blijft in 2026 e.v. werken aan het verder optimaliseren en automatiseren van ondersteunende HR- processen, en zal een meer data gedreven organisatie ondersteunen.
De door HR ontwikkelde rapportages, ken- en stuurgetallen worden door de teamleiders gebruikt bij het effectief en efficiënt uitvoeren van hun operationele leidinggevende taken, en door het MT bij het nemen van besluiten over het te voeren personeelsbeleid van onze dienst. Een personeelsbeleid dat zich richt op het aantrekken, ontwikkelen en behouden van talent door duidelijke communicatie over (wederzijdse) verwachtingen, eerlijke beloning en mogelijkheden voor persoonlijke en professionele groei in een inclusieve en veilige werkcultuur waarin continue leren centraal staat en waarin medewerkers zich gewaardeerd en gemotiveerd voelen om bij te dragen aan onze dienst.

Informatisering en automatisering

De focus voor 2026 ligt op het verder ontwikkelen van de organisatie op het gebied van informatievoorziening. Zowel om beter te kunnen voldoen aan de informatiebehoefte van onze deelnemers, als het beter kunnen sturen van de organisatie.

Momenteel beschikt de dienst over een team en een informatiesysteem dat voldoet aan de actuele standaarden. Op dit werkvlak geldt wel: stil staan is achteruitgaan. Innovatie en ontwikkeling zijn daarom niet zaken die we aanjagen, door in te spelen op ontwikkelingen zoals machine learning, Artificial Intelligence, Collaborative BI, Robitic Process Automatization en Robotic Data Automatization. Onderwerpen die komende jaren steeds belangrijker worden en de dienst grote kansen kan bieden, maar ook verdere data-integratie en -adaptatie zal de nodige aandacht krijgen om de reeds gerealiseerde technische innovaties verder te benutten en verder te kunnen verdiepen. Daarnaast zal ook de samenwerking met andere Omgevingsdiensten de dienst aanjagen op het gebied van data innovatie (Datalab) en compliance (IB&P team Zuid-Holland).

Planning & control

In 2026 versterken we de Planning & control-cyclus verder om de dienstverlening te optimaliseren. Dit omvat:

- Aanscherping van interne controles volgens de nieuwe rechtmatigheidsregels.
- Verdieping van de aansluiting op het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor een uniforme en transparante financiële sturing.

De Planning & control-cyclus – bestaande uit de Kadernota, Begroting, Tussentijdse rapportages en Jaarstukken – biedt een gestructureerd en helder kader voor sturing, verantwoording en continue verbetering van de bedrijfsvoering. Daarnaast wordt ingezet op verdere digitalisering en datagedreven werken om efficiëntie en inzicht te vergroten. Om onze expertise te versterken, zetten we actief in op kennisdeling met andere omgevingsdiensten, zodat we blijven leren en onze werkwijze verder kunnen professionaliseren.

Communicatie

In 2026 is de communicatiestrategie vastgesteld door het MT en is Communicatie binnen de organisatie dichter bij het MT geplaatst. Zo houden we kortere lijnen voor een betere interne communicatie en snellere response bij persvragen. Ook verwachten we deelnemers van betere communicatie te kunnen voorzien.

Door het rapport van de commissie Van Aartsen en enkele incidenten is er meer aandacht gekomen voor het werk van de omgevingsdiensten. Dit heeft geleid tot meer persvragen over diverse onderwerpen. In 2024 hebben we 20 persvragen ontvangen, waar dit in het verleden rond de 3 per jaar was. In 2026 zal dit naar verwachting verder zijn toegenomen.

Naast de reguliere communicatietaken schenken we in 2026 aandacht aan de aanbesteding van een nieuwe digitoegankelijke website voor ODWH. Daarnaast willen we de communicatie vanuit onze teams verbeteren en heeft interne communicatie onze volledige aandacht. De uitrol van het communicatieplan voor de gezamenlijke arbeidsmarktcommunicatie, die in 2025 van start gaat, wordt in 2026 afgerond en geëvalueerd.

Duurzaam inkopen

a. Bij Inkopen neemt de Omgevingsdienst duurzaamheids- en milieu/omgevingsaspecten in acht

De ODWH heeft een voorbeeldfunctie in het maatschappelijk verkeer. De ODWH streeft ernaar om duurzaam in te kopen. Duurzaam Inkopen is het meenemen van sociale en milieuaspecten in het inkoopproces. Dit komt o.a. tot uitdrukking door het volgende:

- Bij de product- en marktanalyse inventariseert de ODWH welke Werken, Leveringen of Diensten op het gebied van duurzaamheid op de markt worden aangeboden.
- In de aanbestedingsstukken (bijvoorbeeld in de selectie- en gunningscriteria) en in de te sluiten Overeenkomst worden duurzaamheidscriteria opgenomen.
- De ODWH kan kiezen om digitaal in te kopen (E-procurement, gebruik van e-mail etc.).
- De ODWH zal de aangeboden duurzame oplossingen monitoren. Op deze wijze kan zij een duurzame oplossing inbedden in de eigen organisatie van de ODWH en haar werkwijze.

b. Inkoop vindt op maatschappelijk verantwoorde wijze plaats.

Hierbij spelen onderwerpen als arbeidsintegratie, arbeidsomstandigheden en – indien passend – Social Return. Social Return houdt in dat er sociale voorwaarden, eisen en wensen in een inkoop of aanbestedingstraject worden opgenomen, en heeft als doel een bijdrage te leveren aan het vergroten van de arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ondernemers kunnen op deze manier een bijdrage leveren aan de werkgelegenheid binnen de ODWH, waardoor dit, naast het “gewone” rendement, ook een concreet sociaal

Per inkoop en aanbesteding wordt gekeken of Social Return mogelijk is en kan worden toegepast, rekening houdend met proportionaliteit en rechtmatigheid; dit geldt voor zowel onder als boven de drempel voor Europese aanbestedingen. Wanneer dit niet mogelijk is wordt dit gemotiveerd.

Daarnaast worden Werken, Leveringen en/of Diensten geweerd die o.a. onder niet aanvaardbare arbeidsomstandigheden (zoals kinderarbeid, dwangarbeid, discriminatie van werknemers, niet-betaling van leefbaar loon) tot stand komen of zijn gekomen rendement oplevert.

5.4 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen bevat op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in ieder geval de volgende kapitaalgoederen: wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Voor de dienst is geen van deze onderdelen van toepassing. Het gebouw waar de dienst is gevestigd, wordt gehuurd.

Volgens de financiële verordening worden investeringen van meer dan € 5.000 per activum geactiveerd, met lineaire afschrijvingstermijnen per activumsoort. In de begroting is rekening gehouden met een jaarlijkse investering van € 50.000, inclusief de bijbehorende afschrijvingen.

6 ONDERTEKENING

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur van Omgevingsdienst West-Holland d.d. 14 juli 2025,

de voorzitter,	de secretaris,
A. North	M.E. Krul-Seen

Omgevingsdienst West-Holland

7. Bijlagen

7 BIJLAGEN

7.1 INFORMATIE VERBONDEN PARTIJEN

Deze gegevens zijn bestemd voor de paragraaf verbonden partijen van de deelnemers.

Informatie voor verbonden partijen	
A. Naam en de gevestigde plaats	Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst West-Holland, gevestigd te Leiden.
B. Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt	De regeling is getroffen ter ondersteuning van de belangen van de deelnemers op het gebied van omgeving en milieu, met name ter behartiging van het gemeentelijk belang van de beleidsontwikkeling op het gebied van omgeving en milieu, alsmede gericht op een efficiënte en doelmatige uitvoering van de gemeentelijke en provinciale taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 6, eerste lid van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst West-Holland.
C. Het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De stemverhouding (het belang) 2024 is gebaseerd op de initiële begroting 2024 vastgesteld door het dagelijks bestuur in de vergadering van 29 januari 2024. Het overzicht stemverhouding 2024 is hierna opgenomen.
D. De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	Eigen vermogen Omgevingsdienst aan het begin en einde van het begrotingsjaar: 1-1-2026: € 1.702.238 31-12-2026: € 1.013.238 Vreemd vermogen Omgevingsdienst aan het begin en einde van het begrotingsjaar: 1-1-2026: € 14.391.618 31-12-2026: € 14.595.193
E. De verwachte omvang van het financiële resultaat van de Omgevingsdienst in het begrotingsjaar	Het verwachte resultaat voor begrotingsjaar 2026 bedraagt € -689.000 als gevolg van de taakstelling.

7.2 BEGROTING NAAR TAAKVELDEN

De verdeling van de baten en de lasten met het bijbehorende saldo verdeeld naar taakvelden. Wij verwijzen naar hoofdstuk 4 ‘Financiële Kader’ voor de definities van de taakvelden.

(bedragen x €1000)	Realisatie 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
	Baten	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
0.1 Bestuur	€ 0	€ 63	€ 63	€ 0	€ 60	€ 60		€ 67	€ 67		€ 69	€ 69		€ 71	€ 71		€ 73	€ 73
0.4 Overhead	-€ 675	€ 4.761	€ 4.086	-€ 350	€ 4.816	€ 4.466	-€ 350	€ 4.675	€ 4.325	-€ 350	€ 4.712	€ 4.362	-€ 350	€ 4.642	€ 4.292	-€ 351	€ 4.743	€ 4.392
7.4 Milieubeheer	-€ 13.639	€ 11.224	-€ 2.415	-€ 13.973	€ 11.894	-€ 2.079	-€ 13.353	€ 11.603	-€ 1.750	-€ 13.306	€ 11.561	-€ 1.745	-€ 13.430	€ 11.341	-€ 2.088	-€ 13.712	€ 11.565	-€ 2.147
8.1 Ruimtelijke ordening	-€ 3.528	€ 3.057	-€ 470	-€ 3.800	€ 3.153	-€ 647	-€ 3.667	€ 3.179	-€ 488	-€ 3.750	€ 3.246	-€ 505	-€ 3.835	€ 3.213	-€ 622	-€ 3.921	€ 3.281	-€ 640
8.3 Wonen en bouwen	-€ 5.366	€ 3.900	-€ 1.466	-€ 6.222	€ 4.422	-€ 1.800	-€ 5.961	€ 4.497	-€ 1.464	-€ 6.077	€ 4.590	-€ 1.487	-€ 6.196	€ 4.543	-€ 1.653	-€ 6.316	€ 4.638	-€ 1.678
Totaal	**-€ 23.208**	**€ 23.006**	**-€ 202**	**-€ 24.345**	**€ 24.345**	**€ 0**	**-€ 23.331**	**€ 24.020**	**€ 689**	**-€ 23.483**	**€ 24.177**	**€ 694**	**-€ 23.810**	**€ 23.810**	**€ 0**	**-€ 24.300**	**€ 24.300**	**-€ 0**
Bestemming resultaat																		
Storting in reserves			-€ 343			€ 0			€ 0			€ 0			€ 0			€ 0
Onttrekking uit reserves			€ 141			€ 0			€ 689			€ 694			€ 0			€ 0
Mutatie reserves			-€ 202			€ 0			€ 689			€ 694			€ 0			€ 0
Saldo na bestemming			**€ 0**			**€ 0**			**€ 0**			**€ 0**			**€ 0**			**-€ 0**

7.3 STEMVERHOUDING 2025

Deelnemer	Begroting 2025	Stemverhouding 2025	stemverhouding 2025 in %	stemverhouding 2024 in %
Hillegom	976.000	4	4%	4%
Kaag en Braasem	1.354.000	6	6%	6%
Katwijk	895.000	4	4%	4%
Leiden	3.849.000	18	18%	17%
Leiderdorp	687.000	3	3%	3%
Lisse	894.000	4	4%	4%
Nieuwkoop	1.393.000	6	6%	6%
Noordwijk	5.893.000	27	27%	29%
Oegstgeest	710.000	3	3%	3%
Teylingen	1.253.000	6	6%	5%
Voorschoten	411.000	2	2%	2%
Zoeterwoude	880.000	4	4%	4%
Provincie Zuid-Holland	2.755.000	13	13%	12%
Totaal	**21.950.000**	**100**	**100%**	**100%**

* vastgesteld door het dagelijks bestuur in de vergadering van 20 januari 2025.